

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Навчально-науковий інститут неперервної освіти
 Кафедра публічного управління та адміністрування

УЗГОДЖЕНО

Директор ННІО

О.А.Михальченко

«12» 11 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

А.Полухін

«16» 11 2021 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Політика інклюзивного розвитку»

Галузь знань: 28 «Публічне управління та адміністрування»
 Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»
 Освітньо-професійна програма: «Публічне управління та адміністрування»

Форма навчання	Семестр	Усього (год. / кредитів ECTS)	Лекції	Практичні	Лабораторні	Самостійна робота	ДЗ/РГ/Р/К	КР/КП/р	Форма сем. контролю
Денна	4	120/4,0	34	17	–	69			Диференційований залік 4 с
Заочна	4,5	120/4,0	8	4	–	108	К.р-(1)-5с		Диференційований залік 5 с

Індекс: НБ-11-281-/21-3.4Індекс: НБ-11-281-з/21-3.4

СМЯ НАУ РП 17.05 (134)–01–2021

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Політика інклюзивного розвитку»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 17.05 (134)–01-2021
		стор. 2 з 18	

Робочу програму навчальної дисципліни "Політика інклюзивного розвитку» розроблено на основі освітньо- професійної програми «Публічне управління та адміністрування» ,навчальних та робочих навчальних планів № НБ -11-281/21, №РБ-11-281/21, №НБ -11-281з/21, № РБ -11-281з/21 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив:

професор кафедри

публічного управління та адміністрування / Дейнега І.І./

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 281«Публічне управління та адміністрування» освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування» – кафедри публічне управління та адміністрування протокол № 2 від « 27 » 09 2021_р.

Гарант освітньо-професійної програми /Євтушенко О.А./

Завідувач кафедри / Грушинська Н.М /

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Навчально-наукового інституту неперервної освіти, протокол № 2 від « 29 » 09 2021 р.

Голова НМРР /Михальченко О.А./

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Врахований примірник

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	5
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	7
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	8
2. Програма навчальної дисципліни	9
2.1. Зміст навчальної дисципліни	9
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	10
2.3. Тематичний план	11
2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу(ЗФН).....	12
2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи.....	12
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	13
3.1. Методи навчання	13
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	14
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет	15
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	16

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Політика інклюзивного розвитку» розроблена на основі Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання, затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Місце: дана навчальна дисципліна є складовою формування профілю фахівця у галузі публічного управління та адміністрування і належить до циклу вибіркових дисциплін підготовки здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Метою навчальної дисципліни є ознайомлення з положеннями концепції інклюзивного розвитку та специфікою інклюзивного вектору суспільних перетворень, а також із сучасними підходами щодо їх інтегрального оцінювання та впровадження в практиці публічного управління України та інших країн світу.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- надати здобувачам знання про сутність інклюзій, інклюзивне зростання, інклюзивний розвиток, інклюзивну економіку, інклюзивні інновації та їх особливості і роль в суспільстві;
- сформувати у здобувачів розуміння ключові положення концепції інклюзивного розвитку, можливостей та наслідків її реалізації у публічному управлінні та сферах суспільної діяльності;
- сформувати у здобувачів вміння досліджувати форми прояву та переваги суспільної інклюзії в соціально-економічному розвитку;
- надати здобувачам знання про сутність, механізми, інститути політики інклюзивного розвитку та стратегічні інструменти її реалізації з точки зору публічного управління;
- надати здобувачам знання про типові моделі, національні стратегії, міжнародні стандарти інклюзивного розвитку, специфіку інклюзивного розвитку на національному та місцевому рівні на основі вивчення світового досвіду;
- сформувати у здобувачів вміння дослідження факторів, складових інклюзивного зростання та оцінювання програм сталого розвитку для діагностики перспектив інклюзивності;

- сформувати у здобувачів здібності до науково-дослідної діяльності, вміння самостійно аналізувати зарубіжну практику формування моделі інклюзивного розвитку для визначення національних пріоритетів імплементації відповідної політики в сфері публічного управління;

- сформувати у здобувачів здібності до експертно-аналітичної діяльності, вміння здійснювати пошук інформації, систематизувати її сформувати інформаційну базу даних для оцінювання рівня інклюзивного зростання, здійснювати компаративний аналіз інклюзивного розвитку по країнах та робити самостійні висновки.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

(ПРН 1) Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

(ПРН 4) Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування

(ПРН 7) Уміти організовувати та брати участь у волонтерських/культурно-освітніх/спортивних проектах, спрямованих на формування здорового способу життя / активної громадянської позиції.

(ПРН 8) Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.

(ПРН 11) Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

(ПРН 14) Уміти корегувати професійну діяльність у випадку зміни вихідних умов.

(ПРН19) Розуміти технології підготовки та експертизи проєктів нормативно-правових актів у різних сферах діяльності.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

ЗК 1) Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

(ЗК 2) Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

(ЗК 4) Здатність бути критичним і самокритичним.

(ЗК 5) Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

(ЗК 6) Здатність працювати в команді.

(ЗК 8) Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

(ЗК 9) Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

(ЗК 13) Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

(ФК 1) Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.

(ФК 3) Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.

ФК 6) Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій.

ФК 9) Здатність впроваджувати інноваційні технології.

(ФК 10) Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування

(ФК 14) Здатність брати участь у підготовці та експертизі проектів нормативно-правових актів у сфері правового регулювання управлінських процесів.

Опанування курсом навчальної дисципліни має забезпечити досягнення також таких компетентностей, як:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально, відповідально та свідомо.
- Здатність розробляти та управляти проектами з інклюзивної освіти.
- Здатність генерувати нові ідеї та виробляти креативність.
- Здатність організовувати діяльність органів управління та інших організацій публічної сфери та громадянського суспільства для вирішення проблем інклюзивності.
- Здатність визначати показники сталого розвитку організацій, що займаються адаптацією та інтеграцією дітей у соціокультурний контекст суспільства.
- Здатність представляти проблеми інклюзивності на різних рівнях управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними.
- Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення соціальних потреб дітей з особливими потребами, виявлення їх можливостей з метою нормалізації їх життя та формування гідних умов для соціального забезпечення і соціальної профілактики.
- Здатність розробляти і впроваджувати інноваційні проекти на різних рівнях публічного управління та адміністрування щодо «активної державної політики» інклюзивного розвитку, її адаптації та інтеграції у суспільство.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки: Дана дисципліна базується на наявності у здобувачів вищої освіти глибоких, стійких та системних знань з навчальних дисциплін «Вступ до публічного управління та адміністрування», «Історія та теорія публічного управління», «Філософія», «Публічна політика». Отримані знання можуть бути використані при підготовці кваліфікаційної роботи та практичної діяльності, пов'язаної з публічним управлінням.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів, а саме:

- навчального модуля №1 «Інклюзивний розвиток у публічному управлінні»;

- навчального модуля №2 «Національні пріоритети у реалізації політики інклюзивного розвитку. Концептуальні засади розвитку освітньої інтеграції в сучасному світі»,

кожен з яких є логічною завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль №1 «Інклюзивний розвиток у публічному управлінні».

Інтегровані вимоги до модуля №1:

У результаті вивчення цього модуля студент повинен:

знати:

- теоретико-методологічні засади політики інклюзивного розвитку, його понятійно-категоріального апарату; наукові концепції теорії політики інклюзивного розвитку, розуміння різноманітних підходів до вивчення проблем інклюзії, форм і методів їх вирішення та створення умов щодо їх подолання;

- концептуальні аспекти політики інклюзивного розвитку, принципів, законів, категорій, суб'єктів та об'єктів, характерних рис і функцій політики інклюзивного розвитку;

- форми і методи політики інклюзивного розвитку;

- національні стратегії та моделі інклюзивного розвитку;

- зарубіжну практику забезпечення інклюзивного розвитку в публічній сфері.

вміти:

- розкрити сутність поняття “інклюзія”;
- дати визначення поняттю “інклюзивна політика”;
- описати мету та завдання інклюзивної політики.

ТЕМА 1. Інклюзивний розвиток: змістовна характеристика та концептуальні положення.

Поняття інклюзії: сутність та роль в суспільстві. Категорійний апарат вивчення інклюзивного розвитку. Еволюція концепції інклюзивного розвитку.

ТЕМА 2. Зарубіжна практика забезпечення інклюзивного розвитку в публічній сфері.

Модель інклюзивного розвитку: сутність та типологія. Національні стратегії та моделі інклюзивного розвитку. Міжнародні стандарти забезпечення інклюзивного розвитку.

ТЕМА 3. Формування політики інклюзивного розвитку.

Теоретико-методологічна модель забезпечення інклюзивного розвитку. Публічне управління інклюзивним розвитком: сутність, механізми та інститути. Інструменти стратегії інклюзивного розвитку.

Модуль №2 «Національні пріоритети у реалізації політики інклюзивного розвитку. Концептуальні засади розвитку освітньої інтеграції в сучасному світі».

Інтегровані вимоги до модуля №2:

У результаті вивчення цього модуля студент повинен:

знати:

- формування моделей класифікації соціальних та духовних процесів політики інклюзивного розвитку та напрямів покращення якості організації даного виду політики як найпріоритетнішої;
- формування моделей інклюзивної освіти з метою реалізації концепції забезпечення правової, медичної соціальної підтримки людей з особливими потребами.
- структурні складові інклюзивного навчання як системи освітніх послуг, гарантованих державою;

вміти:

- опрацювати законодавчі основи інклюзивної політики;
- на практиці впроваджувати інклюзію та надавати оцінку заходів;

- розробити рекомендації, щодо впровадження інклюзивної політики в Україні.

ТЕМА 1. Освітня інтеграція: генезис науково-теоретичних підходів до проблеми інтегрування дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітній простір.

Концептуальні засади розвитку освітньої інтеграції дітей з ООП як основа розвитку необхідних компетенцій для організації та реалізації освітнього процесу в умовах інклюзивної освіти.

ТЕМА 2. Освітня інтеграція: понятійно-термінологічні визначення, переваги, існуючі виклики.

Підходи до освіти: особливості традиційного та інклюзивного підходів до освіти. Визначення понять «інтеграція», «соціальна інтеграція», «освітня інтеграція», «інклюзія», «соціальна інклюзія», «освітня інклюзія», «інклюзивна освіта», «інклюзивне навчання», «інтегроване навчання», «особливі потреби» та ін. Саламанська декларація про принципи, політику та практичну діяльність у сфері освіти осіб з інвалідністю. Соціальна та медична моделі розуміння інвалідності. Освітня інтеграція: основні принципи, переваги, існуючі виклики.

ТЕМА 3. Становлення і розвиток освітньої інтеграції в Україні.

Еволюція ставлення суспільства та держави до осіб з психофізичними порушеннями і становлення системи спеціальної освіти (за М. Малофєєвим). Досвід упровадження інклюзивної освіти в різних країнах світу. Особливості розвитку спеціальної та інклюзивної освіти в Україні. Сучасний стан спеціальної та інклюзивної освіти в Україні.

ТЕМА 4. Моделі реалізації інклюзивної освіти в сучасному світі.

Основні моделі реалізації інклюзивної освіти у Фінляндії та Швеції. Законодавчий рівень, система державних освітньо-консультативних центрів та перспективи розвитку.

ТЕМА 5. Міжнародне та національне законодавство у сфері навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітньому просторі.

Міжнародна політика і законодавча база освітньої інтеграції. Основні міжнародні документи у галузі прав людини, міжнародне законодавство у сфері освіти дітей з порушеннями психофізичного розвитку: Конвенція ООН про права дитини, Конвенція ООН про права людей з інвалідністю.

ТЕМА 6. Державні освітні структури і заклади, які забезпечують освіту дітей з особливими освітніми потребами.

Характеристика державних освітніх структур і закладів, які забезпечують освіту дітей з ООП в Україні. Рівні менеджменту інклюзивної освіти. Аналіз системи надання освітніх послуг дітям з особливими освітніми потребами.

2.3. Тематичний план.

№ з/п	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Лаб./прак.. заняття	СРС	Усього	Лекції	Лаб./прак.. заняття	СРС
	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 «Інклюзивний розвиток у публічному управлінні»									
1.1	Інклюзивний розвиток: змістовна характеристика та концептуальні положення.	4 семестр				4 семестр			
		11	2 2	2	5	7	2	-	5
1.2	Зарубіжна практика забезпечення інклюзивного розвитку в публічній сфері.	15	2 2	2	9	7	2	-	5
1.3	Формування політики інклюзивного розвитку.	9	2 2	-	5	5	-	-	5
1.4	Міжнародні стандарти забезпечення інклюзивного розвитку.	9	2 2	-	5	5	-	-	5
1.5	Публічне управління інклюзивним розвитком.	7	2	-	55	5	-	-	5
1.6.	Модульна контрольна робота №1	2	-	1	1	-	-	-	-
Усього за модулем №1		53	18	5	30	30	44	2-	26
Модуль №2 «Національні пріоритети у реалізації політики інклюзивного розвитку. Концептуальні засади розвитку освітньої інтеграції в сучасному світі»									
2.1	Освітня інтеграція: генезис науково-теоретичних підходів до проблеми інтегрування дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітній простір.	4 семестр				5 семестр			
		9	2	2	5	14	2	2	10

2.2	Освітня інтеграція: понятійно-термінологічні визначення, переваги, існуючі виклики.	11	2 2	2	5	12	2	-	10
2.3	Становлення і розвиток освітньої інтеграції в Україні.	9	2	2	5	12	-	2	10
2.4	Моделі реалізації інклюзивної освіти в сучасному світі.	9	2	2	5	10	-	-	10
2.5	Міжнародне та національне законодавство у сфері навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітньому просторі.	10	2 2	2	4	10	-	-	10
2.6	Державні освітні структури і заклади, які забезпечують освіту дітей з особливими освітніми потребами.	8	2	1	5	10	-	-	10
2.7	Модульна контрольна робота №2	11	-	1	10	14	-	-	14
2.8	Підсумкова контрольна(домашня) робота (ЗФН)	-	-	-	-	8	-	-	8
Усього за модулем №2		67	16	12	39	90	4	4	82
Усього з дисципліни		120	34	17	69	120	8	4	108

2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН)

Контрольна (домашня) робота (ЗФН) з дисципліни виконується з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь, набутих здобувачами вищої освіти у процесі засвоєння навчального матеріалу з дисципліни, систематизація отриманих знань у процесі самостійної підготовки у міжсесійний період.

Виконання, оформлення та захист контрольної роботи здійснюється здобувачами вищої освіти в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкової контрольної роботи розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджується на засіданні кафедри та доводиться до відома здобувачів вищої освіти.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

На лекціях чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; звертаються до зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем; заохочуються аспіранти до критичного сприймання нового матеріалу замість пасивного конспектування; використовуються наочні матеріали, схеми, таблиці, моделі, графіки; використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо.

На практичних заняттях запроваджуються різні навчальні технології: семінар-розгорнута бесіда, обговорення проблем, дискусії; семінар-вирішення ситуаційних вправ; семінар-розв'язання проблемних питань; мозковий штурм; кейс-методи; презентації; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; банки візуального супроводження; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.

Самостійне навчання реалізується у підготовці до практичних занять, у виконанні індивідуальних творчих завдань, у роботі з підготовки мультимедійних презентацій, що будуть проаналізовані, обговорені та оцінені в академічних групах. Під час підготовки до занять здобувачі вищої освіти розвиватимуть навички самостійного навчання, критичного аналізу наукової літератури та інформаційних матеріалів, синтезу та аналітичного мислення.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Воронкова В.Г. Менеджмент в державних організаціях: навчальний посібник. Київ: ВД «Професіонал», 2004. 256 с.

3.2.2. Воронкова В.Г. Публічне управління та адміністрування в інформаційному суспільстві: вітчизняний і зарубіжний досвід / За заг. ред. Сергія Чернова, Валентини Воронкової, Віктора Банаха, Олександра Сосніна, Пранаса Жукаускаса, Йоліти Ввайнхарт. Регіни Андрюкайтене; Запоріж. держ. інж. акад. Запоріжжя: ЗДІА, 2017. 602 с.

3.2.3. Воронкова В.Г., Фурсін О.О. Електронне врядування: навчально-методичний посібник для студентів галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» всіх форм навчання / Укл.: В. Г. Воронкова, О. О. Фурсін; Запоріж. держ. інж. акад. – Запоріжжя, ЗДІА, 2018. 166 с.

3.2.4. Бойко О.В., Воронкова В.Г., Фурсін О.О. Концептуальна парадигма публічного управління та адміністрування: теоретико-методологічні засади. Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії» : збірник наукових праць / За ред. В. Г. Воронкової. Вип. 70. Запоріжжя, РВВ ЗДІА, 2017. С.151-163

3.2.5. Воронкова В.Г. Філософія управління складними соціальними системами в умовах інформаційного суспільства. *Суспільство, релігія, культура, наука, техніка, освіта, економіка в умовах новітніх глобальних викликів для України і Польщі*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м.Запоріжжя, 21-23 вересня 2017 р.). 21-23 вересня 2017 р. Запоріжжя, ЗДІА. С.24-26.

3.2.6. Воронкова В.Г. Формування конкурентоспроможної концепції управління складними соціальними системами в умовах інформаційного суспільства. Матеріали ХХІІ науково-технічної конференції студентів, магістрантів, аспірантів і викладачів ЗДІА. Економіка та менеджмент ІV. Запоріж. держ. інж. акад. Запоріжжя: ЗДІА, 2017. С.163-164

3.2.7. Воронкова В. Г., Андрюкайтене Регіна, Нікітенко В.О. Публічне управління та адміністрування як напрям розвитку теорії складних систем у контексті викликів цифрового суспільства: монографія . Публічне управління та адміністрування у цифровому суспільстві: монографія / Г. В. Ортіна та інш. Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2020. 194 с.

3.2.8. Воронкова В.Г., Олексенко Р.І., Нікітенко В.О. Формування цифрових компетентностей у процесі викладання дисциплін управлінського циклу. *Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти.* / Збірник науково-методичних праць. 2020. Випуск 24. С.73-80

3.2.9. Воронкова В.Г., Метеленко Н.Г. Управління змінами як нова модель існування організацій у сучасному динамічному світі у контексті системного підходу. *Економіка та менеджмент у період цифрової трансформації бізнесу, суспільства і держави* : матеріали Ювілейної Міжнародної науково-практичної конференції (28- 29 травня 2020 року, м. Запоріжжя). Запоріжжя : Наук. ред. Н.Г. Метеленко. ЗНУ Інженерний інститут, 2020. 474 с.С.222-225.

3.2.10. Воронкова В.Г., Андрюкайтене Регіна. Сучасне управління у контексті теорії складності та інновацій. ІV Всеукраїнська науково-практична конференція «Публічне управління та адміністрування у процесах економічних реформ» з дистанційною участю. Херсон: Херсонський державний аграрно-економічний університет. 25 березня 2020 р. С.227-229

3.2.11. Колупасєва А., Таранченко О., Навчання дітей з особливими освітніми потребами в освітньому середовищі. –Харків, 2019.- 304 с.

3.2.12. Порошенко М.А. Інклюзивна освіта : навчальний посібник. Київ : ТОВ «Агенство «Україна» , 2019 300 с.

3.2.13. Шевців З.М. Основи інклюзивної педагогіки: підручник. Київ : Центр навчальної літератури (ЦУЛ), 2018 248 с.

Допоміжна література

3.2.14. Колупаєва А.А., Данілавічюте Е.А., Литовченко С.В. Професійне співробітництво в інклюзивному навчальному закладі. К.: Видавнича група «А.С.К.», 2012. С.7-20.

3.2.15. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Інклюзивна освіта: від основ до практики»: монографія . – Київ, 2014.

3.2.16. Колупаєва А.А., Савчук Л.О. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання. Видання доповнене та перероблене: наук.-метод. посіб. К.: Видавнича група «АТОПОЛ», 2011. 274 с.

3.2.17. Мартинчук О.В. Підготовка фахівців зі спеціальної освіти до професійної діяльності в умовах інклюзивного освітнього середовища : монографія. К.: Вид-во учбової літератури, 2018. 420 с.

3.2.18. The State of broadband 2012: achieving digital inclusion for all. 94 p., illus., maps. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000218226/PDF/218226eng.pdf.multi>

3.2.19. Данілавічюте Е.А., Литовченко С.В. Стратегії викладання в інклюзивному навчальному закладі: [навч.-метод. посіб.] / За заг.ред. А.А. Колупаєвої. К.: Видавнича група «А.С.К.», 2012. 360 с.

3.2.20. A Guide for ensuring inclusion and equity in education. UNESCO 2017. 46 p. https://unesdoc.unesco.org/in/documentViewer.xhtml?v=2.1.196&id=p::usmarcdef_0000248254&file=/in/rest/annotationSVC/DownloadWatermarkedAttachment/attach_import_afbde284-1960-4fd8-85ee-c87ccbe53ac5%3F_%3D248254eng.pdf&locale=ru&multi=true&ark=/ark:/48223/pf0000248254/PDF/248254eng.pdf#305_17%20Ensuring%20Inclusion_int_21_28_en.indd%3A.178911%3A653

3.3. Інтернет-ресурси

3.3.1. Канадсько-український проект «Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні»: www.education-inclusive.com/uk/index.php

3.3.2. Офіційний сайт проекту «Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні»: www.clientcenter.youcandohat.com/www-dev/ccds/uk/components.php

3.3.3. Сайт інституту спеціальної педагогіки АПН України: <http://www.isp-2006.narod.ru/>

3.3.4. Сайт інституту корекційної педагогіки та психології Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова: <http://www.ikpp.npu.edu.ua/>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
4,5 семестр		
Модуль № 1,2		
Вид навчальної роботи	бали	бали
Практичні/виконання окремих завдань	20	
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	14	–
Виконання модульної контрольної роботи №1	30	-
Відповіді на практичних заняттях		30 (сумарна)
Підсумкова семестрова робота		30
Виконання контрольної (домашньої) роботи		40
Усього за модулем №1,2	50 та 50	
Усього за курс	100	100

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються здобувачу вищої освіти, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих за окремі види виконаної навчальної роботи, становить модульну рейтингову оцінку.

4.4. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка дорівнює модульній рейтинговій оцінці.

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: 92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

Додаток 3
(Ф 03.02 - 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки
1	ОВО2	16.11.21	Фігерідо Мекенде	<i>[Signature]</i>	-

(Ф 03.02 - 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 - 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності
1	Мельничук І.М.	25.08.2022	<i>[Signature]</i>	Відомо про виконання до плану РБ-П-281/22 РБ-П-281/22

(Ф 03.02 - 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 - 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				